Предмет	ФОНЕТИКА И ЛИНГВИСТИКА
Студиска програма	Тригодишни стручни студии за дипломиран логопед
Код	СЛ-122
Студиска година	прва
Семестар	Летен
Вкупно часови	90
Кредити	6
Вид на предмет	Задолжителен
Предуслови	Нема
Изведува	Филолошки факултет "Блаже Конески", УКИМ, Скопје
Одговорен наставник	Проф. д-р Људмил Спасов,ljspasov@ukim.edu.mk; http://www.flf.ukim.edu.mk/tabid/2130/BlogID/231/Default.aspx
Адреса:	Бул.Крсте Мисирков бб.МК-1000 Скопје, тел:+389-2-3240477
Клучни зборови	Тригодишни стручни студии за дипломиран логопед, професионални предмети, фонетика и лингвистика
Учебни цели	• Стекнување основни и продлабочени знаења од фонетиката и лингвистиката • Усвојување на основните и проширените поими на фонетиката/фонологијата, значењето, целите на оваа наука • Практичнаљ приомена на фонетиката/фонологијата И лингвистиката во логопедијата • Усвојување на моделот фонација-јазик-текст
Кратка содржина (извадок)	Теоретска настава (40 часа): • СЕГМЕНТАЛНА ФОНЕТИКА/ФОНОЛОГИЈА Опфат, метод,предмет на описот на гласовите во СМСЈ, состав на фонетските признаци изразени преку бинарни термини, систематизација на признаците, претставување на гласовите • ФОНЕТИКА ДЕНДРИД-коментар • ЈУНКТУРИ • ВОКАЛИ Инвентар на вокалните фомени, систем на вокални фонеми, алфонија и дистрибуција • СОНАНТИ (ГЛАСОВИ,ЛИКВИДИ, НАЗАЛНИ КОНСОНАТИ) Општа карактеристика, инвентар на сонатски фонеми, систем на сонатски фонеми, алфонија и дистрибуција • ОПСТРУЕНТИ Инвентар на опструентски фомени, систем на опструентски фомени фонеми, алфонија и дистрибуција • ЗАКЛУЧОК Проблем на јунктурите, белешка на фонотактичкиот тип, фонолошкиот систем на македонскиот јазик • СУПРАСЕГМЕНТАЛНА ФОНЕТИКА/ФОНОЛОГИЈА ФОНОТАКТИЧКИ/ПРОЗОДИСКИ ЕДИНИЦИ Признаци на единиците,основни дефиниции • СЛОГ Проблем на дефиницијата, фонолошки модел на македонскиот слог, проблем на јунктурите • АКЦЕНТ Темпоралниот фактор, интензитетот на гласот, висината на основниот тон, прозодиски признаци на зборот во македонскиот јазик • ЗБОР Акцентуација на наследниот јазичен материјал,дистрибуција на клитиките, акцентуација на заменките • ИНТОНАЦИЈА НА ФРАЗАТА Уводни забелешки, основни контури на основниот тон, системот на

	интонацијата на фразата во македонскиот јазик **Вежби (30 часа):** • Органи за зборување • Фонолошка транскрипција на гласовите во македонскиот јазик • Самогласки-инвентар, поделба, изговор и правопис на самогласките, правопис и правоговор на самогласките • Сонанти- инвентар, поделба, изговор и правопис на сонантите, самогласно Р, правопис и правоговор на Ј, правопис и правоговор на Љ, правопис и правоговор на Њ, • Сонанти- инвентар, правопис и правоговор • Акцент-зборовен акцент • Акцент-акцентски целости, клитики, клитички изрази **Семинар (20 часа):** Врска помеѓу правописот и фонетиката, фонетска/фонолошка транскрипција на одделни зборови. Опис и препознавање на изговор на одделни гласови, самостојна работа врз фонотактиката, препознавање на правилниот-неправилниот-дијалектниот-патолошкиот изговор, повторување на материјалот, изработка на семинарски труд.
Организација	**Теоретска настава**: 40 часа; **Практична настава**: 30 часа **Семинарски труд**: 20 часа
Методи на учење	Предавања, вежби, семинари, истражувачка работа, изработка на семинарски труд
Предвидени учебни резултати	**Знаење и разбирање**: Студентот ќе се стекне со знаења за лингвистика, фонетика/фонологија на современиот македонски јазик, за местото и улогата на лингвистиката во логопедијата. Студентот ќе се оспособи да се вклучи во тимската работа при рехабилитација на пациенти со попреченост во слухот, говорот, јазикот и гласот. Студентот ќе се оспособи да ги подучува пациентите на правилниот (нормиран/стандардизиран)изговор.
Специфични препораки за наставата	**Студентот е задолжен активно да ги следи сите предвидени активности, за да добие потпис.** Бодирање на студентот: • Присуство на настава: 10 бода • Активност во наставата, семинарите и вежбите: 10 бода • Семинарски труд:20 бода • Писмен тест:60 бода • Вкупно: 100 бода **Континуирана проверка (колоквиум):** Потребна е редовна посетеност на наставта, семинарите И вежбите. Проверката е писмена: тест со повеќекратен избор. Студентот задолжително се јавува на колоквиум, во спротивно не добива потспис на крајот на семестарот. Студентот е должен да освои минимум 30 бода од писмениот тест И 30 бода од дригите активности, во спротивно се јавува на комплетен завршен испит.Студентот полага завршен испит ако не освоил 60 бода на колоквиумот. Испитот претставува комбинација од колоквиумот што не е положен И завршниот испит. Оценката за испитот се добива според табелата на оценки: 60 бода-6(шест)/Е, 70 бода-7(седум)/D, 80 бода-8(осум)/С, 90 бода-9(девет)/В, 100 бода-10(десет)/А. Положениот колоквиум како услов за полагање на завршниот испит важи три последователни сесии, по што студентот го преслушува предметот. **Вонредни студенти:** Се изведува 40% од предвидената теоретска настава, семинарите И вежбите. За другото важат правилата за редовните студенти.
	Основни:

Учебни помагала	1. Савицка, И. и Људмил Спасов. *Фонологија на современиот македонски стандарден јазик.* Сегментална и супрасегментална. Скопје: Детска радост, 1997. 2. Група автори. *Правопис на македонскиот литературен јазик.* Скопје: Просветно дело, 1998 (и понови изданија, но не и постари) 3. Конески, К. *Правописен речник на македонскиот литературен јазик.* Скопје: Просветно дело, 1999 (и понови изданија, но не и постари) 4. *Толковен речник на македонскиот јазик.* Том I, II, III. Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, 2003, 2005, 2006. 5. Мургоски, З. *Толковен речник на македонскиот јазик.*